

PRESIDENTIAL COMMUNICATIONS OPERATIONS OFFICE
News and Information Bureau

PUBLIC BRIEFING #LagingHandaPH
HOSTED BY PCOO UNDERSECRETARY ROCKY IGNACIO
JUNE 22, 2021 (11:01 A.M. – 12:03 P.M.)

USEC. IGNACIO: Magandang umaga, Luzon, Visayas at Mindanao; magandang umaga rin po sa mga kababayan natin saanmang sulok ng mundo. Ngayon po ay ika-22 ng Hunyo, araw ng Martes, sama-sama muli nating alamin ang mga napapanahong isyung nagaganap sa loob at labas ng bansa. Ako po ang inyong lingkod, Usec. Rocky Ignacio ng PCOO; simulan na natin ang talakayan dito sa Public Briefing #LagingHandaPH.

Para sa ating unang balita: Umabot na sa 14.2 doses ng bakuna laban sa COVID-19 ang nakarating na sa ating bansa. At sa patuloy pang pagdami ng supply ng bakuna, muling hinikayat ni Senator Bong Go ang bawat isa na tangkilikin na ito para mas madaling makamit ang population protection sa bansa. Panoorin po natin ito:

[VTR]

USEC. IGNACIO: Ikinatuwa ng ilang nurses association sa bansa ang pagdadagdag ng pamahalaan sa deployment cap sa mga Filipino health workers for mission critical skills gaya po ng nurses na pinapayagang makapagtrabaho sa ibang bansa, mula sa dating annual ceiling na 5,000, ginawa na itong 6,500. Makibalita tayo sa latest development na iyan at tungkol sa iba pang usapin na may kinalaman po sa ating mga Overseas Filipino Workers, makakausap po natin si POEA Administrator Bernard Olalia. Magandang umaga po, sir!

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: [technical problem]

USEC. IGNACIO: Sir, naririnig ninyo ako, sir? Wala po kayong audio, sir. Ayan, okay na po.

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Good morning po, Usec. Rocky. Good morning po.

USEC. IGNACIO: Opo. Admin, paano po ninyo naabot iyong dagdag na 1,500 sa deployment cap sa mga Filipino health workers na gusto pong makapagtrabaho sa ibang bansa?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: [technical problem]

USEC. IGNACIO: Okay, mukhang nawawala sa linya ng ating komunikasyon si Admin. Olalia, babalikan po natin iyan. Sir, okay na po ba; naririnig ninyo ako, sir? Okay, babalikan na lang po natin siya at medyo nagkaroon po tayo ng—sir, nandiyan na po kayo? Okay, balikan po natin siya.

Okay, puntahan muna natin iyong ating ibang mga reports. Samantala, muli na naman pong binalikan ng tanggapan ni Senator Bong Go ang daan-daang pamilya mula sa Marikina City na nabiktima ng Bagyong Ulysses noong nakaraang taon. Muli silang binigyan ng ayuda ng

Senador at ng assistance mula po sa iba't ibang ahensiya ng pamahalaan gaya po ng National Housing Authority at DSWD. Narito ang detalye:

[VTR]

USEC. IGNACIO: Samantala, balikan na po natin si Admin Olalia. Good morning po ulit, sir.

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Good morning po, Usec. Good morning po sa mga nanunood po sa programa.

USEC. IGNACIO: Sir, paano ninyo po naabot daw iyong dagdag na 1,500 sa deployment cap sa mga Filipino health workers na gustong makapagtrabaho sa ibang bansa?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Tama po kayo 'no. Simula po noong Enero, ito pong taon ng 2021, naabot na po natin iyong 6,000 cap 'no na binigay po ng IATF bilang ceiling para po sa deployment ng ating HCWs. Kaya po tayo ay nakausap through our Secretary of Labor, at tayo naman po ay pinagbigyan. Nagkaroon po ng karagdagang 1,500 na deployment po muli para sa ating mga HCWs.

USEC. IGNACIO: Pero, sir, susugan ko lang iyan, ano. May tanong po si Kenneth Paciente ng PTV: So paano naman daw po iyong ginawang pagpili dito sa additional 1,500? Unahan po ba daw ito o depende sa date ng pagkaka-secure nila ng Overseas Employment Certificate?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Iyon pong 1,500, ito po iyong isi-share natin sa lahat po ng mga nasa pipeline ngayon. Ang ibig pong sabihin, iyon pong nakakapag-process tayo, may mga employment contract, may working visa na po, sila po iyong bibigyan po natin ng OEC. Exempted naman po sa cap iyong mga government-to-government deployment natin at saka iyong balik-manggagawa natin. Ang tanging mabibilang po sa cap, iyong mga natitirang agency hires at saka iyong direct hires po.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero Admin., so far, ilan na po daw iyong naku-consume na slot dito sa additional 1,500? Hinati-hati po ba ito, iyong 1,500 na iyan, sa ilang mga nurses o iba pang health-care industry positions? Paano po?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Usec., alam ninyo po iyong 1,500, 99% iyan talagang mga nurses po lahat; 1% lang po iyong other mission critical skills natin, napakaliit po na bahagi noon. Ang ginagawa po natin, kung sino na po iyong mga deployment paper nila tulad ng employment contracts na verified na at saka mayroon na po silang working visa, bibigyan na po sila ng OEC through the in-house facilitation ng ating mga agencies.

Binigyan po natin ng authority iyong ating mga recruitment agencies na mag-process ng kanilang deployment at kapag kumpleto na po, sila na po mismo ang magbibigay po ng OEC sa kanilang mga nurses.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero Admin., hindi po ba daw ito makakaapekto sa bilang ng health workers naman na kailangan din natin dito sa Pilipinas lalo na doon sa ilang high-risk areas na nagkukulang na sa hospital personnel? Paano po kaya natin ito mababalanse, Sir?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Alam ninyo, tama kayo, Usec. ano. Kinakailangan dahil mayroon pa tayong pandemya at kasalukuyan pa iyong tinatawag nating national health emergency, kailangan tingnan po natin iyong pangangailangan ng ating sariling health-care.

Kinakailangan po iyong mga government and private facilities natin buo po iyong kanilang private staff. Dapat mayroon po silang mga frontliners na mga nurses na siya pong tutulong para po sa pandemya.

Sa kabilang dako naman po, babalansehin din natin iyong karapatan ng mga individual nurses natin na nais magtrabaho sa abroad.

Alam ninyo po doon sa tinatawag nating sustainable development goal indicator 'no, ang ideal ratio po ng dapat na mayroon tayong nurses, ang ating bansa, dapat for every 10,000 population 'no dapat mayroon po tayong 27 at least na nurses. Iyan po ay sa 110 million na population po natin sa Pilipinas.

At base po sa datos ng DOH, iyong tinatawag nating Human Resource Development Bureau po nila, ang number po ng nasa hospital and private facilities natin, nasa 183,000 nurses. So, may kulang po tayo or gap na tinatawag na 120,000 nurses kaya kinakailangan po nating tingnan, balansehin iyong pangangailangan natin sa sarili nating bansa, sa health-care natin at iyong opportunity na ibibigay naman natin sa nurses.

Ang magandang balita po dito, Usec., ngayon pong July in-allow na po ng IATF na ang PRC natin ay makapagsagawa ng tinatawag na nursing licensure examination at dahil po dito aangat na po iyong ating supply ng mga nurses at harinawa sa mga darating pang buwan eh puwede po tayong humingi ng karagdagang bilang para po sa ating ceiling 'ika nga.

USEC. IGNACIO: Opo. Admin., itong deployment ba naman sa bansang Oman, hanggang kailan daw po tatagal ito? Nagkausap na daw po ba si Labor Secretary Silvestre Bello III at ang Foreign Affairs Minister ng Oman para maayos po ito?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Usec., magandang balita po ito. Kahapon po nagkaroon ng pagpupulong ang ating mahal na Secretary of Labor, si Secretary Bello at saka iyong Omani Ambassador dito po sa Pilipinas sa tulong po ng Philippine envoy natin na si envoy Amable Aguiluz V.

At doon po sa pagpupulong na iyon nagkaliwanagan 'no. Ipinaliwanag po ng Oman Government through the Ambassador na hindi nila intensiyon na harangin iyong pagpasok o iyong entry ng ating mga OFWs at Filipino travelers going to Oman. At ipinaliwanag din naman po ng ating mahal Secretary na for practical reasons naman iyong ating suspension of deployment, temporary lang po dahil doon sa ipinalabas labor advisory ng Oman Government.

At dahil po nagkaliwanagan na, nagkaroon po kami ng pagpipirma, ng undertaking na ili-lift na po ng Omani Government iyon pong kanilang restriction to travel ng ating OFWs, ng Filipino travelers going to Oman. At kapalit po ng pagli-lift ng Omani Government eh tayo naman po sa POEA, inatasan tayo ni Secretary Bello na i-lift na rin po natin iyong temporary deployment suspension.

Sa madaling salita po, kapag po nagkaroon na ng lifting sa Oman at tayo po ay nag-lift na, ora mismo makakapagpadala na po tayo ng OFWs muli sa bansang Oman.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero Admin., mga ilang kababayan po natin ang naapektuhan nitong nasabing utos?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Alam ninyo po, ang ating deployment data prior to COVID going to Oman, nasa 25,000 po iyan na OFWs pero dahil po sa pandemic, ang amin pong data from January to June or May of 2021, nasa 5,000 po iyong deployment natin. Sa madaling salita, more or less for every month po may mga 1,000 OFWs po tayo na umaalis patungo po ng bansang Oman.

Ang kagandahan lang po nito noong nag-declare tayo ng temporary suspension, wala pa pong dalawa o tatlong araw mayroon na pong resulta 'no. Nakuha po natin iyong gusto natin na muli nating pasiglahin iyong overseas deployment natin at isama natin ang bansang Oman na muli pong tatanggap ng ating mga kababayang OFWs.

USEC. IGNACIO: Opo. Sa ibang balita naman, Admin., sa kasalukuyan nga po ay nagpapatupad tayo ng travel ban sa pitong bansa dahil dito sa Delta variants. So, paano naman po kaya iyong mga kababayan natin na na-stranded sa mga bansang ito na gustong makauwi dito sa Pilipinas kung mayroon man po ano? Puwede po ba silang lumapit sa manning agency nila at paano ang dapat nilang gawin?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Alam ninyo, Usec., tama po na mayroon tayong travel doon sa mga pitong bansa na binanggit ng ating IATF resolution 'no pero bagama't mayroon po tayong travel restriction, mayroon pong utos ang ating mahal na Presidente na payagan pong makauwi o ma-repatriate iyong ating mga OFWs na nagnanais pong umuwi doon sa mga bansang involved doon sa travel restrictions.

At dahil po mayroong kautusan na tulungan natin ang pagpapauwi o repatriation ng ating OFWs mula sa pitong bansang ito, tumutulong po, mayroon po tayong whole-of-government approach. Nandiyan po ang DFA, ang embahada, ang konsulada, ang POLO, at DOLE po na siya pong tutulong sa lahat ng mga OFWs po doon sa nasabing pitong bansa para po makauwi sa lalong madaling panahon.

USEC. IGNACIO: So, paano po iyong magiging proseso na kailangan nilang pagdaanan para mapauwi nang maayos at ligtas dito sa Pilipinas, Sir?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Usec., kinakailangan lang pong magpalista sila. Mayroon po tayong team sa bawat destination na iyan at magpapalista lang po sila na nais po

nilang umuwi at gagawa po ng paraan. Ang challenge po kasi diyan, of course, iyong mga airline companies. Sino po ba iyong mga available na may mga flights po ba? Iyon po ang ating problema 'no.

So, dahil po dito sa challenge na ito kinakailangan ayusin natin iyong schedule at iyong atin pong konsulada at embahada po ang mag-ii-schedule at magri-request ng mga mercy flights para po makauwi iyong ating mga OFWs.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero para naman sa mga OFW natin na gusto naman pong manatili dito sa pitong bansang ito upang magtrabaho, ano naman daw pong proteksiyon at pag-iingat ang maibibigay sa kanila? May mandato ba sa mga agency o employer nila na magkaroon sila ng health insurance sa kanila pong mga kontrata, Admin.?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Alam ninyo po, bago po umalis ang ating mga OFWs, maliwanag po iyong duties and responsibilities ng mga agencies natin, licensed recruitment agencies na imo-monitor, tutulong at mag-a-update po ng status at condition ng kanilang dineploy na OFWs.

Kasama na nga po diyan iyong repatriation na pinag-uusapan natin kanina. Primary responsibility ng agencies iyong pagpapauwi o repatriation ng ating OFWs, ano po?

So, dito po sa pitong bansa na ito kapag may nangangailangan na tulong ang ating mga OFWs, kokontakin lamang po nila ang kanilang mga foreign employers, sasabihan nila iyong kanilang counterpart na foreign recruitment agencies at ipaparating po dito sa ating local recruitment agencies na siya pong kukontak at tutulong sa lahat po ng pangangailangan ng ating mga OFWs.

Kapag sila naman po ay natanggal sa trabaho at sila naman po ay pansamantalang na lay-off, nandiyan naman po ang ating POLO at ang labor attaché na handa rin pong tumulong. At mayroon din pong ipinapamigay na financial assistance ang Department of Labor and Employment para po sa ating distressed and laid off OFWs.

USEC. IGNACIO: Opo. Admin., mapunta naman po tayo dito sa pagbabakuna. Sa ngayon po ba ay wala namang nagkakaproblema sa deployment ng mga OFWs sa mga bansang may specific vaccine requirement?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Usec., alam mo ang kagandahan, kung maaalala natin noong unang panahon 'no na nagkaroon ng vaccination program nasa B priority level ang ating mga OFWs tapos umangat ito sa A4 'no. Tapos ngayon lang po dahil sa utos ng ating mahal na Presidente, naging A1 na ang priority level ng ating mga OFWs. Ang ibig pong sabihin niyan, anytime puwede po silang mag-walk-in, makipag-ugnayan lang po sila sa mga LGUs na ongoing po ang vaccination program.

Tayo naman po sa POEA, magpapalabas po tayo ng labor advisory, iyong appropriate guidance and protocol for every destination countries po 'no. Ang ibig sabihin kung sa isang bansa, iyong kanilang pupuntahan ay may vaccine preference, iyon po ang ipinapaliwanag natin – kung maaari iyong OFW natin para maiwasan iyong mga quarantine protocols ay mag-comply doon sa

vaccine preference ‘no. Otherwise, kung wala pong vaccine preference, they have to comply with the regular quarantine protocol ‘no. Ganoon po ang ginagawa natin at patuloy po iyong pakikipag-ugnayan natin sa ating mga host and destination countries para po maiwasan iyong mga problema ng ating mga OFWs lalung-lalo na doon sa mga vaccine requirements po ng mga iba’t ibang bansa.

USEC. IGNACIO: Opo. Dahil sa limitadong supply ng Pfizer vaccines ay inuuna namang mabakunahan ang atin pong mga seafarer at OFW na paalis na sa loob ng apat na buwan. Pero sakali po na muling magkaubusan—na huwag naman—ng supply, may nakahanda po bang plano o solusyon sa mga malapit nang i-deploy pero naubusan ng bakuna?

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: Ang kagandahang po nito, Usec. Rocky ano, mayroon na pong ginagawang specific guidelines ang Department of Labor and Employment sa tulong po ng OWWA at POEA kasama po lahat ng stakeholders sa ating overseas employment industry ano. At dito sa guidelines na ito, binabalangkas kung papaano po iyong effective implementation ng A1 priority categorization ng ating mga OFWs.

Harinawa, huwag pong magkulang ang ating mga vaccines lalung-lalo na iyong may mga vaccine preference para sa ating mga destination countries. At tayo naman po ay makikipag-ugnayan through our Department of Labor doon sa mga respective LGUs po na kung saan sana, dahil may vaccine preference ang destination country ng isang particular OFW, iyon po ‘yung ating ibigay naaayon po ito doon sa aming ginagawa pong guidelines.

USEC. IGNACIO: Okay. Kami po ay nagpapasalamat sa inyong panahon at siyempre sa inyong impormasyon, POEA Administrator Bernard Olalia. Mabuhay po kayo, sir!

POEA ADMINISTRATOR OLALIA: [Off mic] Usec. Rocky at ingat po tayong lahat; magandang umaga pong muli!

USEC. IGNACIO: Samantala, bukod sa pisikal nating kalusugan, hindi maikakailang lubos ding nakakaapekto ang COVID-19 pandemic sa mental health ng bawat isa. Kaya naman mahalaga ring malaman kung kanino at saan maaaring lumapit para humingi ng tulong kung kinakailangan. Iyan po ang ating aalamin dito sa Check the FAQs.

[VTR]

USEC. IGNACIO: Kaugnay po niyan ay makakausap natin si Ma’am Frances Prescilla Cuevas, ang Chief Health Program Officer at Disease Prevention and Control Bureau ng Department of Health. Magandang umaga po, ma’am!

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Magandang umaga sa ating lahat. Usec. Rocky, salamat po sa pag-imbata sa umagang ito.

USEC. IGNACIO: Opo. Ma’am, ano po iyong nakikita natin sa ating mga datos tungkol sa mental health ng ating mga kababayan ngayong pandemic; may pagtaas ba o pagbaba tayong nakikita kung ikukumpara po ‘no dito sa nakaraang taon?

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Mayroon pong mga surveys na ginagawa—o ginawa na noong kasagsagan pa lang ng COVID pandemic, in the early part of the 2020’s. And sa kanilang pagsusuri ay tumaas po iyong anxiety and stress level ng mga tao which is understandable ano dahil siyempre medyo natakot ang lahat tungkol dito sa mga pangyayari, hindi natin alam and so iyong stress level talagang tumaas at iyong anxiety particular for those— if you don’t really know what’s happening ‘di ba, nagiging anxious ka.

Pero ang gusto ko lang susugan is that, hindi pa po natin talaga alam kung ang mga nakaranas nang maraming mga anxiety at mataas na mga stress level ay talaga bang nanatili siya at magkaroon talaga siya ng chronic effect, na magkaroon siya ng mental illness afterwards; siguro iyon pa ‘yung puwede nating tingnan pagkatapos ‘no in the next year or so, magkakaroon po tayo ng mga datos para diyan.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero ano po iyong kadalasang dahilan bakit nagkakaroon ng mental health problems ang ating mga kababayan sa panahon ngayon? Kasi ngayon po medyo nagbubukas na rin iyong ating—nagkakaroon na tayo ng—naging MGCQ na o naging GCQ na kumpara po talaga noong nakaraang taon.

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Ganoon pa rin. Siguro ang hindi—I mean, people really cannot anticipate what’s going to be happening. So anxiety levels are still there, the stress levels are still a little bit high although siguro for those who have been already vaccinated, medyo mababa nang konti iyong mga stress level nila. Pero dahil mayroon pa rin tayong mga warnings to make sure na we still observe minimum public health standards, so we’re still on a hyper vigilant state. Alam mo iyon.

‘Pag ang isang tao kasi ‘pag nasa hyper vigilant state, ‘pag palaging nakabantay, palaging nakaantabay, palaging ang nasa isip ay kailangan bantayan ko ang sarili ko – iyong stress level mo ay medyo mataas at iyong anxiety level mo ay tumataas. So ito ay nakakadulot ‘no, ‘pag masyado nang malakas ito at masyado nang matagal itong nangyayari sa atin, it can cause a chronic condition and it can become a mental illness or mental health issue or a problem. So iyon po ‘yun ‘no.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero, ano daw po ang ginagawa ng Department of Health at ng National Center for Mental Health para po matulungan ang ating mga kababayan sa kanilang mga dinadala ngayong pandemya?

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Mayroon po tayong National Center for Mental Health na hotline at ito po ‘yung nagbibigay ng kaparaanan upang iyong mga taong mayroong mga problema ay puwede silang makatawag dito sa hotline natin. Mayroon po tayong mga numero na puwede nilang tatawagan at kung sila po talaga ay nangangailangan nang immediate na tulong, ang National Center for Mental Health po ay gagawa ng paraan upang makuha sila, mapuntahan sila o kaya makapunta sila doon sa National Center for Mental Health para sila mabigyan ng unang mga lunas para po sa kanilang mga pangangailangan.

Having said that, dito po iyan sa may NCR, ito po ‘yung mga ginagawa natin. Although po iyong National Center for Mental Health naman na crisis hotline ay laganap naman po siya, puwede na

siyang ma-access nationwide. Tayo rin po ‘no aside from that ay may ginagawa po tayo, the Department of Health has done a lot of things also during that response. So unang-una ay nagpalabas tayo ng mga effective na mga communication about COVID-19 – ano po ang aasahan, ano po ang dapat gagawin.

Kasi alam mo, ‘pag alam mo kung ano ang hinaharap mo, anong klaseng virus mayroon, you know what to do then that’s a very important part of maintaining our mental health and well-being ‘pag alam mo kung ano ang dapat mong gagawin. Kaya po ang Departamento ng Kalusugan ay talagang nagpapalabas ng mga maraming mga social media carts, mga kaalaman, communications para po people will know what to do. So that’s a very important part of what we did.

Second is itong mga mental health and psychosocial support natin na mga services na pinu-provide like iyong mga health and social services, iyong pagbigay lang ‘no ng ayuda ng pamahalaan sa ating mga kababayan ‘no, iyong nakaka-receive sila ng mga aids from government, local government units, iyong mga binibigay na mga allowances sa SAP and so on and so forth, isa rin ito sa kaparaanan upang ang mental health ng mamamayan ay mabigyan din ng atensiyon. Kasi kung alam mo na may makakain kayo, alam mo na mayroon pa kayong makukuha ‘pag next time ay nakakaluwag din iyan ng damdamin. So isa din iyon sa mga ginagawa natin ‘di ba bilang gobyerno.

Tapos mayroon din po tayong mga social support na binibigay. So may mga webinars po tayong ginawa, paano po tayo ay manatili na malusog, manatili po na ang ating mental health ay ating mapangalagaan. So education really is very important for people to know what they need. So isa pa ay iyong mga health workers natin na talaga at talaga iyong mga frontliners na nandoon talaga sa harap ‘no na nakikipagbuno sa problema natin sa pandemic.

Sila rin po ay binigyan din natin ng kaukulang pansin para kanila ring mapangalagaan ang kanilang mental health. And that is also through mga projects, kung ano ang gagawin. If you are on stress, dapat take a deep breath, mga breathing exercises and so on and so forth. Maraming mga interventions ang puwedeng gawin at inaabot natin po iyon sa ating mga frontline workers and of course, we are doing a lot of studies na sa ngayon about mental health and COVID-19 at ginagawa natin ang kaparaanan para makatugon talaga tayo ng tama po sa mental health ng mga tao. And aside from that, of course tuluy-tuloy ang pag-iimplementa natin ng batas.

We have a mental health law and this mental health law has really provided us and has given us the opportunity to strengthen what we have. So ngayon po ay tuluy-tuloy pa rin ang pagbigay natin ng mga gamot. So, kung ang ating mga pasyente ay nangangailangan ng mga gamot, kung sila ay nakaka-access ng ating access sites. Kasi mayroon po tayong access sites all over the country where they would be able to get their medicines or their medications ay puwede po silang pumunta dahil may mga gamot po tayo na nandoon. At tuluy-tuloy lang po ang ginagawa po natin sa lahat ng mga ito at para po makatugon para sa ating mga kababayan.

USEC. IGNACIO: Ma’am, paano ba malalaman na kailangan ko na pala ng tulong o mayroon nang mental health problem ang isang tao? Mayroon po ba kayong payo sa ating mga kababayan na nakakaranas nga nitong mental health problems?

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Ganito, ang importante na malaman is may pagbabago ba sa aking ginagawa. Kunwari lang, ikaw ay nanay nakikita mo iyong mga anak mo o nakita mo iyong asawa mo o nakita mo iyong kapatid mo sa bahay na mayroong kaunting pagbabago sa kaniyang usual na ginagawa. Kunwari lang, hindi naman iyan natutulog ng ganoon katagal, pero sa ngayon ay parang hindi na nagigising, tulog na lang siya ng tulog. O kaya noon pala-istorya, palakibo, naghahalaklak, pero ngayon parang hindi na siya nakikipagsama, salamuha sa buong pamilya, so baka mayroon na siyang problema. O kaya naman ay noon maaga pa ay naliligo na, pero isang week na ngayon, parang hindi na siya naliligo.

So may mga pagbabago sa kaniyang ginagawa noon, usual na ginagawa at ngayon po ay parang na-notice mo na parang may pagbabago diyan, then that is already a sign or a red flag na baka po nangangailangan po siya ng tulong. So, ang puwede po nating gawin, ay kung may mga ganoon po, puwede mo siyang kausapin, tanungin mo siya kung ano po iyong kaniyang mga nararamdaman at kung ano po ang puwedeng maitutulong. At mayroon po tayong mga hotline numbers na puwede ninyong tawagan for example, ito po madali lang i-remember, 1553. This is our Luzon-wide landline, toll free for our MCMH crisis hotline.

So kung hindi naman po kailangan na ikaw mismo iyong may problema, makakatawag din po sa may hotline o kung hindi may nakita po kayo na parte ng pamilya ninyo o kaibigan ninyo na may kaunting pagbabago sa kaniyang mga ginagawa at gusto po ninyong malaman kung ano ang gagawin, then you would be able, probably, you would like to call 1553 o kaya mayroon din po sa Globe na 0966-351-4815 or 4518, 0908-639-2672. Ito po iyong mga numbers na puwede po nating tawagan, iyon iyong nakikita po natin sa may screen, ito po iyong mga numero na puwede po nating tawagan. So, kung ikaw man mismo ang nangangailangan ng kausap, puwede kang tumawag dito. Pero kung ikaw ay parte ng pamilya na nabahala ka sa kasama mo sa bahay, puwede ka rin tumawag po dito para magtanong kung ano po iyong puwedeng gawin.

USEC. IGNACIO: Okay, kami po ay nagpapasalamat sa inyong pagbabahagi ng impormasyon, Miss Frances Prescilla Cuevas, ang Chief Health Program Officer ng Disease Prevention and Control Bureau, Stay safe po, Ma'am.

CHIEF HEALTH PROGRAM OFFICER CUEVAS: Thank you. Kayo din po.

USEC. IGNACIO: Samantala, dumako naman tayo sa huling tala ng mga kaso ng COVID-19 sa bansa. Kahapon po ay umabot na sa 1,364,239 and kabuuang bilang ng mga nagpositibo sa COVID-19 matapos makapagtala ng 5,249 na mga bagong kaso ang DOH.

7,053 naman ang mga bagong gumaling, kaya umabot na ito sa 1, 284,643 total recoveries. 128 naman ang mga dagdag na nasawi kahapon dahilang upang umabot na ito sa 23, 749 total deaths. 55,847 na katao naman mula sa kabuuang bilang ng mga nagka-COVID-19 sa bansa at nagpapagaling hanggang ngayon.

Sa puntong ito ay muli tayong makibalita tungkol sa pinakahuling sitwasyon sa mass vaccination ng pamahalaan. Muli po nating makakasama ang Chairperson ng National Vaccination Operation Center, Department of Health Undersecretary Myrna Cabotaje. Magandang umaga po Usec.

USEC. CABOTAJE: Magandang umaga Usec. Rocky at sa lahat ng nanunood ngayong umaga.

USEC. IGNACIO: Usec, please update us po kung ilan na po ang latest count ng mga nabakunahan sa bansa mula sa A1 hanggang A5 priority sector?

USEC. CABOTAJE: Sa pagtutulungan po ng lahat lalung-lalo na po iyong mga nagpapatakbo ng ating vaccination centers, nakaabot na tayo kahapon ng 8,591,000 doses na naibigay, kasama ito sa first dose na 6.4 million at iyong second dose na 2.1 million.

Sa ating mga priority areas, doon sa tinatawag nating A1, mayroon po tayong 1.5 million, out of the 1.6 million, so halos 97% na po iyong ating A1. Hindi lang po kasama dito iyong ating expanded A1, ito po iyong OFW, tapos iyong mga families of health-care workers.

Tapos po dito sa ating priority, iyong ating senior citizens mayroon po tayong mga 2 million na nabakunahan ng first dose at 554,000 sa second dose.

Sa ating comorbidities, iyong ating A3, mayroon tayong 2.1 million na first dose at 537 na second dose.

Tapos nagsimula na po tayo ng ating A4, mayroon tayong 573,000 na po na nabakunahan sa A4 lalung-lalo na karamihan sa NCR +8, tapos mayroon na po silang naka-second dose na 8,137.

Tapos nagbakuna na rin po ng A5, iyong ating poor population, may naitala po tayong first dose na 76,412.

USEC. IGNACIO: Usec. kaugnay po niyan may tanong si Sweeden Velado ng PTV: Gaano karami na daw po to date ang nabakunahan, specifically sa NCR? Are we on track in terms daw po sa achieving population protection in Metro Manila by end of year?

USEC. CABOTAJE: Yes, in terms of NCR dahil sa pangungulit natin araw-araw nagmi-meeting tayo sa pangunguna ng ating deputy Chief Implementer Sec. Vince Dizon, makakaabot po tayo ng ating target for population protection dito sa NCR. Mayroon na po tayong 2,652,000 na nabakunahan ng first dose dito sa lahat ng group A. Tapos ang nakakumpleto na po ng kanilang second dose ay 850,000 na po ang kanilang second dose. Sa ating mga senior citizen, sa mga 45.88% na po sa NCR. Iyong ating health-care worker, more than 100% naitala nila siguro iyong mga ibang health workers na nandito sa Metro Manila noong sila ay magbakuna.

USEC. IGNACIO: Opo. Sa pangkalahatan, Usec, mataas po ba daw iyong idinagdag na bilang simula noong binuksan iyong pagbabakuna sa A4 at A5 sector?

USEC. CABOTAJE: Ang kagaya ng ating naibalita, may mga kalahating milyon na po ang ating naidagdag sa ating A4; tapos umaarangkada pa ang ating pagbabakuna ng A4, iyong A5 mangilan-ilan pa lang pero inuumpisahan na rin. So mga more than half a million na po ang naitala sa ating A4.

USEC. IGNACIO: Opo. Ito po bang nasa indigent population natin na nasa A5 priority list, sila po ba ay pinili ng kanilang mga LGUs o kung maaari daw po silang magkusang magparehistro sa pagbabakuna at ano daw po iyong kailangan nilang ipakitang katibayan na sila ay isang indigent?

USEC. CABOTAJE: Marami po tayong basis ng ating A5. Unang-una, kung sila ay n National Household Targeting List, iyong NHTL, isa iyon. Tapos yes, mayroon din pong identified na poor population. Puwede nang walk in kasi nagba-barangay-barangay kagaya ng Quezon City ngayon, so puwede po kayong mag-approach sa barangay ninyo at sabihin ninyong kasama kayo sa A5. Karamihan na po sa barangay naman eh nakikita nila kung kayo ay nasa A5.

USEC. IGNACIO: Sa ngayon po ba, umaabot na sa 500,000 daily average ang nababakunahan sa bansa, Usec, at tayo po ba ay on track din dito sa 58 million Filipinos na target na mabakunahan sa pagtatapos po ng 2021?

USEC. CABOTAJE: Ang pinakamataas na naitala natin noong medyo dumami iyong bakuna ay nasa 200,000. So ini-expect natin na tataas pa ito kung dadami pa iyong mga bakuna na darating.

USEC. IGNACIO: Opo. Kumusta naman daw po itong vaccine deployment sa iba't ibang lugar, Usec., lalo na iyong mga high risk areas, nasiguro po bang hindi sila nagkukulang ng supply ng bakuna at kung mayroon man po, ano po ba iyong mga hamon na hinaharap nila para po sila ay mabigyan agad ng bakuna?

USEC. CABOTAJE: Isang napakalaking hamon, Usec. Rocky, kahit marami na po iyong dumadating na bakuna, iyong limited pa rin iyong ating supply. So hindi natin pinapabayaang iyong ibang areas, ang focus pa rin natin ay NCR+8, iyong tinatawag nating focus areas. Pero mayroong some areas kung saan mataong mga lugar, highly populated at tapos saan iyong mga surge areas.

USEC. IGNACIO: Usec, kumusta na po iyong vaccine acceptance na ipinapakita ng mga tao sa ngayon lalo na at may naglilitawan na namang balita na diumano ay kinukuwestiyon muli iyong efficacy ng ilang brand ng bakuna sa ibang bansa?

USEC. CABOTAJE: Nakakatuwang malaman na sa lahat ng panig ng bansa, nagre-request po ng bakuna, so ibig sabihin gusto na nilang magpabakuna. May mga mangilan-ngilan na medyo wait and see pa lang, so kailangan pa nila ng push para sila ay mag-accept ng ating pagbabakuna.

USEC. IGNACIO: Usec., totoo ba na nasa pipeline na rin itong pagbabakuna sa mga teenager by the end of the year?

USEC. CABOTAJE: Pinag-aaralan pa ito ng ating mga eksperto, iyong ating Philippine Pediatric Society at iyong ating Pediatric Infectious Disease Program. Pero nababalitaan ninyo sa ibang bansa, kagaya ng Israel, kakasimula po nilang magbakuna ng 16 years old, sa ibang parte, hindi pa po nagsisimula.

So while we have a plan to include eventually our children as part of B and C classification, titingnan natin na sana ang mauna iyong ating mga A1, A2, at saka A3, kasi sila po ang most at risk at saka most vulnerable.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero paglilinaw po na tanging Pfizer vaccine lang ang puwedeng ibakuna sa kanila kung matutuloy ano po, tama po ba ito; at kung makakasama daw po sila doon sa 40 million doses supply deal na pinasok po ni o na-sign in Secretary Galvez sa Pfizer recently?

USEC. CABOTAJE: Tama ka, Usec. Rocky. Sa ngayon ang may EUA pa lang po ng 12 years and above ay ang Pfizer, pero ang Pfizer natin ngayon ay galing sa COVAX Facility donation iyan. Ang priority po ng COVAX ay A1, A2, A3 and A5, hindi pa po kasama iyong mga batang below 18 years old sa ngayon.

Depende po sa dami ng makukuhang mga bakuna over the next few months, titingnan po kung maisasama na iyong mga child population, mga pediatric population, iyong mga bata sa dadating na batch ng Pfizer; pero ang first batch na about 7.5 million ay sa 3rd quarter, tapos iyong batch 2 naman na 32.5 million doses ay fourth quarter.

So malamang end of the year and beginning of next year pa natin makikita kung babakunahan itong ating mga teenagers.

USEC. IGNACIO: Opo. Pero ano pa po iyong mga vaccine na inaasahan na darating sa bansa bago matapos itong second quarter ng taon Usec?

USEC. CABOTAJE: Bukas, kararating lang iyong balita na makakatanggap tayo ng 2.2 million AstraZeneca galing sa COVAX Facility. So A1, A2, A3 and A5, mayroon po tayong darating na 150,000 Moderna sa June 25; mayroong 1.5 million Sinovac doses ng June 24, kasama na dito iyong 500,000 ng ating private sector, ito iyong Philippine Chinese Chamber of Commerce and Industry; tapos magmula po ng July hanggang September, inasahan nating isang milyong doses ng Sinovac every week ang darating.

USEC. IGNACIO: Usec., basahin ko lang po iyong iba pang tanong ng media ano po. Mula pa rin kay Sweden Velado: May mga naitatala po ba tayong vaccine breakthrough cases o mga nai-infect pa rin ng COVID-19 kahit fully vaccinated na; ito po ba daw ay normal lang at paano natin matitiyak ang ating mga kababayan na importante pa rin pong magpabakuna?

USEC. CABOTAJE: Sa ngayon wala pa tayong naitatala na mga nagkaroon ng COVID-19 infection after the second dose; kung mayroon man, inaaral at iniimbestiga pa ito.

Ang mayroon tayong mga datos, which I don't have the numbers now ay pagkatapos ng first dose, mayroon silang na-expose-an, so they are having a... either na-quarantine sila, kasi exposed sila kahit hindi sila nagpa-testing o nagkaroon sila ng infection pero mild naman at saka asymptomatic, nakikita lang iyan kapag nagti-testing.

So in the next few days, pag-iibayuhin po natin ang pagtingin kasi dumadami na po iyong mga nabakunahan, makikita natin sa ating mga datos kung mayroong mga nabakunahan na nagkaroon pa rin ng infection, tapos anong klase ng infection.

USEC. IGNACIO: Opo. Ang follow up po ni Sweeden: So paano po natin kinukontrol ang pagkalat ng infection sa mga kababayan nating vaccinated na?

USEC. CABOTAJE: Minimum public health standards pa rin po tayo, kapag sa mga matataong lugar kailangan naka-face mask, naka-face shield, hand washing, social distancing, let us not put our guards down. Kung tayu-tayo lang siguro at lahat naman tayo sa bahay ay bakunado, we don't need extra precaution. Kung sa buong opisina naman na later on ay nabakunahan lahat, baka hindi na rin kailangan ng extra protection.

We will see how the rollout will develop and we will study kung anu-ano iyong mga... at kung saan ito makikita iyong ating mga nagkakaroon ng mataas na kaso kung may nabakunahan sa area o mababa iyong vaccination coverage dahil nga sa kakulangan pa ng ating bakuna.

USEC. IGNACIO: Mula naman kay Louisa Erispe ng PTV: May mga health workers daw po ang nagra-rally sa labas ng DOH dahil hindi pa rin daw binibigay iyong benefit. Ano daw po ang update sa benefitting cash ng health workers?

USEC. CABOTAJE: Tinutugunan na po ng ating admin and finance group sa pangunguna ng ating Undersecretary Vega iyong mga hinaing nila. May pera pa naman po kaya titingnan lang siguro iyong processing tapos iyong mga kailangang supporting papers ang i-submit nila.

But the Secretary of Health is all out to support, kasi alam naman nating sila talaga ang ating life lines, ito iyong ating mga frontliners at dapat hindi natin sila pinapabayaan.

USEC. IGNACIO: Opo. Tanong naman ni Sam Medenilla ng Business Mirror: What is the reaction daw po ng DOH on some LGUs, including Manila still allowing walk-ins in vaccination site? Ano na po ba ang existing rule on this? At isa pa pong tanong niya: Following President Duterte's pronouncement to put in jail those refusing vaccination, will COVID-19 jabs be made mandatory? At papaano daw po natin iri-reconcile iyong pronouncement ng Pangulo sa requirement dito sa vaccine?

USEC. CABOTAJE: In terms of walk-in, maraming mga local government units na nag-a-allow ng walk-in. But karamihan sa kanila na-preregister, hindi lang nila natanggap iyong schedule nila na pinapunta na sila sa health center. Either na-delay o hindi nila natanggap. So lalung-lalo na po iyong ating mga A2, iyong ating senior citizen may fast lane 'yan so puwedeng mag-walk-in. Basta importante naka-preregister. Tapos iyong nag-a-allow ng walk-in, para lang naman makontrol, may mga numero po tapos iyong mga ibang walk-in ina-accommodate, parang quick substitution list kung may mga hindi nakasipot at the end of the vaccination date, sila po ang ating binabakunahan.

Ngayon naman doon sa pronouncement ng ating Presidente, I heard it earlier in your TV channel also. I think ilagay natin sa konteksto. Ang ating bakuna ay free and prior informed consent kaya

kailangan magpirma sila ng consent para magbakuna. I think it is borne out of the passion and the need of the President to emphasize the point na kailangan magpabakuna to help us move on para maproteksiyunan ang one another 'no.

So it's very important, I think that is the context na kailangan nating tingnan sa pronouncement ng President. Because, ang sabi nga niya, no one is safe until everyone is safe and he wants safe and effective vaccines for all Filipinos. Kaya ipinapatupad lang po iyong kaniyang gustong mangyari dito sa ating bansa.

USEC. IGNACIO: Opo. Usec., kami ay nagpapasalamat sa inyong pagpapaunlak sa amin ano 'no. DOH Undersecretary Myrna Cabotaje. Mabuhay po kayo, Usec.

USEC. CABOTAJE: Maraming salamat. Good morning.

USEC. IGNACIO: Samantala, puntahan natin ang mga balitang nakalap ng ating mga kasamahan sa Philippine Broadcasting Service. Ihahatid iyan ni Ria Arevalo mula sa PBS-Radyo Pilipinas.

[NEWS REPORT]

USEC. IGNACIO: Maraming salamat, Ria Arevalo ng PBS-Radyo Pilipinas.

At mula naman sa Rehiyon Onse: Pagsasailalim sa Davao City sa Enhanced Community Quarantine o ECQ hindi pa napag-uusapan ng Davao City COVID-19 Task Force, ayon kay Mayor Sara Duterte. Ang detalye, ibabalita ni Julius Pacot:

[NEWS REPORT]

USEC. IGNACIO: Maraming salamat sa iyo, Jay Lagang ng PTV-Davao.

Mula naman sa Cordillera: Pagdagsa ng turista sa Baguio City ramdam ng Hotel and Restaurant Association of Baguio. Magbabalita si Eddie Carta.

[NEWS REPORT]

USEC. IGNACIO: Maraming salamat, Eddie Carta mula sa PTV-Cordillera.

Public service po muna tayo. Nananawagan po ang DSWD sa kinalalagyan ng tunay na magulang o biological parents at kung sino mang kamag-anak ng batang lalaki na ipinanganak noong March 8, 2009 sa Nasserya, Sharjah, United Arab Emirates. Pagkasilang sa sanggol po ay ibinigay siya ng kaniyang ina sa mag-asawang Filipino na Muslim na sina Usman Sagal Amin at Nuriya Magindalat Pangansayan.

Ngayon po ay labindalawang taong gulang na ang bata at kasalukuyang hindi mapauwi ng Pilipinas hangga't hindi napapatunayan na siya ay Filipino. Tinatawagan ang sino man sa kaniyang mga tunay na magulang – ama o ina, mga kamag-anak – o kung sino man ang

makapagtuturo kung nasaan sila na magtungo sa International Social Service Office o Program Management Bureau ng DSWD sa Batasan Hills o sa pinakamalapit na Regional Office ng DSWD upang sila ay matulungan sa pagkuha ng DNA para maisagawa ang repatriation ng bata. Maaari din silang makipag-ugnayan sa DSWD-PMB Office sa telephone numbers 8931-9141 o kaya ay sumulat sa email address na sectoralprogram@dswd.gov.ph.

Maraming salamat po sa ating mga partner-agency para sa kanilang suporta sa ating programa at maging ang Kapisanan ng mga Brodkaster ng Pilipinas o KBP.

At dito na po nagtatapos ang isang oras nating makabuluhang talakayan. Samahan ninyo kami muli bukas para alamin ang mga napapanahong balita sa loob at labas ng bansa.

Muli, ako po si Usec. Rocky Ignacio at ito ang Public Briefing #LagingHandaPH.

###

--

News and Information Bureau-Data Processing Center